

MONILUKUTAIDON OPETUS VIERAILUPAIKOISSA

Kiinnostavaa ja toimivaa	Miten ottaisit mukaan omaan opetukseesi? (tekstivalinnat, pedagogiset ratkaisut, oppimisen tukeminen)
– Monipuoliset työtavat musiikissa: esim. soitinbingo, musiikkiesitykset, joululaulut jne. – Oppilaiden itseohjautuvuus terveystiedossa ja musiikissa: esitelmä aiheesta ravinto ilman sen kummempia ohjeistuksia, omien sanoitusten kirjoittaminen tiettyjen teemojen pohjalta – Itsearviointi.	– Pelillisyyden hyödyntäminen ja pelillisten työtapojen kehittäminen sisältöjen oppimiseksi. – Itseohjautuvuuden soveltaminen opetukseen. Seuratuilla tunneilla käytetyt ”itseohjautuvat” työtavat kuitenkin hämmensivät oppilaita, joten ne vaatisivat kehittelyä.
Tarinan hyödyntäminen inspiraation lähteenä muissakin oppiaineissa kuin äidinkielessä, kaikki aistit käytössä alakoulussa, yhteiskunnallisen tilanteen huomioon ottaminen: Suomi 100 -teema, opittavien asioiden yhdistäminen arjen kokemuksiin	Tarkkaillun opettajan tavoin tarinan voi keksiä itse tai vaihtoehtoisesti etsiä valmiin. Tunneilla voisi käyttää kirjoitettujen tekstien ohella enemmän kuunneltavaa materiaalia, joskus voi tuoda jopa syötävää jne. Opetuksen suunnittelussa voi aina mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon mahdolliset erityiset tapahtumat, päivät ja ilmiöt.
Ajatteluprosessin kielentäminen (matikassa), eteenpäin auttaminen, kun ajatus takkuu.	Omin sanoin asian selostaminen. Apukysymykset etukäteen. Käytännönläheisiä esimerkkejä.
Vahva toiminnallisuus	Erilaisten toiminnallisten tilanteiden luominen, joissa voi käsitellä päivän asiaa. Roolityöskentely.
Flipped learning	Helpot asiat itseopiskeluna, vaikeammat asiat yhdessä pohtien.
Visuaalisuus, piirtäminen	Multimodaaliset keinot käyttöön. Piirtäminen ajattelun apuna (e. Mielikuvitusta vaativissa tehtävissä).

Tekstejä käytettiin alakoulun englannin tunnilla erittäin monipuolisesti ja kiinnostavasti. Sanoja oli niin digitaalisessa kuin painetussa ja kirjoitetussa muodossa. Tunnin aikana tekstit esiintyivät paljon myös puhuttuina. Opettaja puhui, mutta myös oppilaat saivat äänensä kuuluviin, sekä itsenäisesti että ryhmissä. Puhetta kuultiin myös CD-soittimelta ja tietokoneelta pelkkänä äänenä, mutta myös multimodaalisesti yhdistettynä kuvaan ja muihin semioottisiin järjestelmiin. Englannin tunnin aiheet olivat myös hyvin monialaisia, esim. video Uudesta-Seelannista käsitteli varsin laaja-alaisia tietoja. Videolla kerrottiin Uudesta Seelannista muun muassa historiallisesti, maantieteellisesti ja biologisesti.	Äidinkielessä voisi hyödyntää muiden oppiaineiden tekstejä. Esimerkiksi tiivistelmä historian tapahtumista!
Rautalangasta vääntäminen, aidot, käsin kosketeltavat opetusmateriaalit	Muistisäännöt, oppilaan arkeen liitettävät esimerkit. Näytelmät ja rekvisiitta toimii aina! Kirjoja ja lehtiä luokkaan.
Multimodaalinen viestintä oppilaille → kaikki aistit käyttöön!, musiikki & kieli yhdistettynä	Esim. ohjeistaminen erilaisia aistikanavia käyttäen (visuaalinen, auditiivinen, kinesteettinen yms. yms.) → moniaistisuus

Kipupisteet	Miten kehittäisitte sitä eteenpäin? (tekstivalinnat, pedagogiset ratkaisut, oppimisen tukeminen)
– Ikäluokan huomioiminen: kirjalliset ohjeet liian haastavia kakkosluokkalaisille käsityötunnilla. – Oppilaita kiellettiin puhumasta toistensa kanssa matematiikan laskuja laskettaessa.	– Jos kirjallisista ohjeista ei ole apua kohderyhmälle, olisi keskityttävä muunlaiseen ohjeistukseen, eli huomioitava ikäryhmä tekstiympäristön kehittälyssä. – Oppilaille pitäisi antaa mahdollisuus myös opettaa toisiaan.
1) Monilukutaitoon kiinnitetään huomiota vain "teemapäivinä" (MONO-viikot), muutoin asiaan ei kiinnitetä huomiota 2) Mekaanisuus ja suorittaminen kielenopetuksessa ja matematiikassa 3) Puutteita tiedonhaun ohjaamisessa ja tekstilajiin perehdyttämisessä 4) Tekstikäsityksen suppeus	1) Monilukutaidon kuljettaminen mukana kaikessa opetuksessa edes tavoitteiden tasolla, ei välttämättä aina oppilaille kielellistettynä 2) Päättelytehtävät, soveltamista pelkän fraasien kopioimisen sijaan, arjen tilanteiden rakentaminen -> selviäminen ja yhteisymmärrys tavoitteena 3) Kolmosten kanssa ei tarvitsisi kovin syvällisesti käydä läpi, mutta jollain tavalla tulisi tukea tiedon valikoimista ja omin sanoin kertomista, voisi vaikka yhdessä tehdä esimerkkiposterin 4) Vieläkin enemmän voisi myös oppilaille puhua laajasta tekstikäsityksestä, ettei opetus jäisi sille tasolle, että opettaja tiedostaa itse asian
Opettajan negatiiviset asenteet rajoittavana tekijänä → "matematiikassa ei ole monilukutaitoa"	Jokainen opettaja on oman aineensa kielen opettaja. Esimerkiksi matikassa paljon spesifejä termejä, jotka eivät tarkoita mitään, jollei niitä opeteta.
Kuinka aktivoida oppilaita esimerkiksi matematiikan tunnilla? Monet tunnit ovat opettajajohtoisia, ja oppilaat passiivisia kuuntelijoita.	Tehtävien tekemistä ja tarkistamista voisi tehdä myös pysäkkityöskentelynä. Pysäkit voisivat tukea monilukutaitoa monin eri tavoin. Yksin tehdessä heikommat oppilaat jäävät helposti sivuun ja eivät tee mitään.

Tieteen ja arkielämän välinen kuilu on joskus todella syvä. Koulussa kapinoidaan ja nauretaan yliopiston “keksimille” jutuille. Esim. opettajien tekstikäsitys ei ole aina ajan tasalla.	Opettajien täydennyskoulutus. OPSin selkosuomentaminen :)

